

מלאכת קושר ומתיר - אחרונים

שש"כ פרק טו

אסור לקשור קשר בין בשבת בין ביום טוב. ובכלל האיסור קשירת שני קצוות של חבל וכל דבר הנקשר בקשר כפול. קשירת קשר בקצהו של חבל או באמצעו ואפילו קשר אחד בלבד. כגון בקצוות של חוטי הציצית. כל קשר שאסור לקשור, אסור גם להדקו.

יש להזהר שלא לקשור או להתיר שני קשרים זה ע"ג זה. וכן אסור ללפף חוטי ברזל.

מותר לקשור קשר יחיד בדבר שרגילים לקשור בקשר כפול. אך אסור להוסיף עוד קשר ע"ג קשר אחד שנקשר מבעוד יום. מותר לקשור קשר לא "אמיץ" (לא חזק = שהיה נותר מעצמו) אם מתכנן ורגיל לפותחו תוך 24 שעות. ("מעת לעת"). במקום צורך, צער או מצווה מותר לקשור קשר גם אם אינו עומד להפתח תוך יום אחד, אך עתיד להפתח תוך שבוע. קשר עניבה היינו עניבה ותחתיה קשר, מותר לקשור אם עשוי להתירו תוך 24 שעות. בשעת צורך מותר לקשור עוד קשר על העניבה.

עניבה ללא קשר או עניבה ע"ג עניבה מותר לקשור גם כדי שתתקיים זמן ארוך. עניבה שהסתבכה והפכה לקשר מותר להתירה.

מותר לענוד עניבה ולקושרה בשבת אם דרכו לפותחה כל יום. ואם אין דרכו לפתוח את הקשר מידי יום יש לעונדה או לפושטה ע"י הרחבת או הצרת הלולאה שסביב הצואר.

ילקוט יוסף שבת ב סימן שיז

יש אומרים שכל קשר שאינו עשוי להתירו באותו יום עצמו, נחשב כקשר של קיימא שאסור לקשרו בשבת. ומכל מקום מותר לקשור שרוך הנעלים בשבת, כיון שדרך להתירו במוצאי שבת כשהולך לישון על מטתו, והואיל ואין דרכו להתקיים עשרים וארבע שעות לא נקרא קשר של קיימא. ויש חולקים ואומרים שכל שאין הקשר מתקיים במשך שבעה ימים לא נקרא קשר של קיימא, ומותר לקשרו בשבת. וכן עיקר להקל כסברא אחרונה.

כל קשר שלפעמים הוא נמלך עליו ומבטלו לעולם, אף על פי שבשעת עשייתו לא היתה דעתו על מנת לקיימו לעולם, נחשב כאילו הוא קשר של קיימא, ואסור לקשרו בשבת. אבל קשר שאין דרך לקיימו רק לאיזה זמן מסויים, ולא לבטלו לעולם, אם גילה דעתו בפירוש שברצונו להתירו במוצאי שבת, מותר לקשרו בשבת.

יש אומרים שצריך להזהר שלא לקשור בשבת שני קשרים זה על גב זה, אף על פי שאינו עושה כן לקיימא, מפני שאין אנו בקיאים לדעת מה קשר "מעשה אומן", ושמה שני קשרים זע"ז נחשבים כמעשה אומן, ורק במקום צער אין להחמיר, שהואיל ואינו אלא איסור דרבנן במקום צער לא גזרו. והעושה קשר בראש החוט דינו כשני קשרים זע"ז, שהוא מתהדק היטב שם. ויש חולקים ומתירים לקשור שני קשרים זה על זה בשבת, כל שאינו עושה כן לקיימא. וכן המנהג להתיר. והמחמיר תבא עליו ברכה. ובמקום צורך אין צריך להחמיר.

ספר תורה של האשכנזים הרגילים לקושרו, אם נמצא שהוא קשור בב' קשרים זה על זה, מותר לפתוח הקשרים בשבת. קשר בודד שהיה קשור מלפני השבת, טוב להזהר שלא להוסיף עליו קשר שני בשבת לחזקו הדק היטב.

מותר לקשור קשר ועניבה על גביו, אפילו על מנת להתקיים. ויש מחמירים. וטוב להחמיר שלא לקשור באופן זה אלא כשעומד להתירו בתוך שבעה ימים. אבל עניבה בלי שום קשר, או קשר אחד בלי עניבה, מותר אפילו על דעת להתקיים לעולם.

אם קשר את שרוך נעלו בערב - שבת בקשר ועניבה, ובלא כוונה נקשר בשני קשרים זה על זה, דינו כקשר העשוי להתירו בכל יום, ומותר להתירו בליל שבת. ואם אינו יכול להתירו מותר לחתכו ולנתקו. ולא יעשה כן בפני עם הארץ, פן יבא להקל יותר.

מותר לענוד עניבה אם אינה עשויה קשר ועומדת להפתח תוך שבוע. אבל אם היא עשויה קשר, יענוד אותה מבעוד יום, ושוב יוכל למשוך בקצה כדי להצרה לצורך הליבישה, או להרחיבה לצורך הפשיטה.

שו"ת ציץ אליעזר חלק ז סימן כט

על אודות שבגלילית הס"ת בשבת עושים כהרגיל וקושרים הס"ת בעניבה ע"ג קשר.

דעת הרמ"א היתה בהחלטיות להכריע להתיר עניבה ע"ג קשר אפילו באינו עשוי להתיר בו ביום. ורק המג"א והמ"ב מחמירים שיש להתירו בתוך מעת לעת. ואם נעשה לפחות מז' ימים נראה שמודים שמותר.

אך קשה להקל בשני קשרים. ורק במקרה שנקשרה הס"ת בב' קשרים והוציאווה לקרות בזה אזי יש מקום להקל להתיר בהיות ובכגון זה ישנו צירוף של מקום מצוה.

ות"ח שכיבדוהו בגלילה בשבת במנחה ורואה לפניו מטפחת ארוכה ומבין בדעתו שיוכל לגלול בחזקה ע"י קשר א' ובתחיבה בתוך האיגוד באופן שיהא בטוח שלא תרפה אח"כ אזי מהיות טוב יעשה ויסדר הס"ת בכזאת, אבל בשום אופן אין להורות לדעתו שום הוראה על כך ולא לעשות שום פירסום בין אנשי ביהכ"נ כי יכול לצאת בזה ההפסד בשכרו אם חלילה באיזה פעם שהוא תתפרד ותפול למטה, והחכם עיניו בראשו.